

Ontmoet de Netes

JUNI 2014

Kom naar de **infomarkt** over het Sigmaproject in je buurt!

“Langs de Beneden Nete en Kleine Nete, in Lier, Duffel, Nijlen, Zandhoven en Grobbendonk voert de Vlaamse overheid de komende jaren werken uit in het kader van het Sigmoplan. Het doel: de directe omgeving en Vlaanderen beter beschermen tegen overstromingen én tegelijk de unieke natuur langs de Nete en Kleine Nete herstellen.

In de vorige nieuwsbrief (juli 2011) maakte je reeds kennis met het Sigmoplan. Zo kreeg je al een zicht op wat er in je omgeving te gebeuren staat. Enkele projectgebieden werden intussen gedeeltelijk verplaatst of aangepast om de impact van de natuurontwikkeling op de landbouw te verminderen. Het inrichtingsplan voor het Sigmagebied Nete en Kleine Nete is nu klaar. In deze nieuwsbrief tonen we je de nieuwe of aangepaste projectgebieden van deze Sigmacluster. We nodigen je tevens uit op de infomarkten, waar het project wordt toegelicht. Binnenkort is er ook een uitgebreide pro-

jectbrochure beschikbaar over dit Sigmaproject. Die zal ook op de infomarkt liggen en geeft je meer informatie over de achtergrond en het toekomstbeeld van dit complexe project, waarin samen met verschillende spelers naar een optimale inrichting gezocht wordt.”

Noteer alvast de infomarkten van 30 juni en 1 juli in je agenda! Praktische info vind je op de achterkant van deze nieuwsbrief.

Koen Segher,
projectingenieur Waterwegen en Zeekanaal NV

Koen Deheegher,
projectleider Agentschap voor Natuur en Bos

Het Sigmoplan in jouw streek

© Yves Adams

© Waterbouwkundig Laboratorium

De sinterklaasstorm deed de overstromingsgebieden in het Sigmaproject Nete en Kleine Nete vollopen.

Bij hevige regenval, in combinatie met verhoogde waterstanden ten gevolge van stormvloed, kan er in de omgeving van de Nete en Kleine Nete wateroverlast optreden. Een betere bescherming tegen overstromingen is nodig. En dat is precies het uitgangspunt van het Sigmoplan, dat Vlaanderen beveiligd tegen overstromingen vanuit de Zeeschelde en haar zijrivieren.

Waarom zijn de Nete en Kleine Nete gevoelig voor wateroverlast?

De Nete en de Kleine Nete zijn – in beperkte mate – onderhevig aan het getij. Wanneer een noordwesterstorm samenvalt met een uitgesproken springtij, kunnen de Schelde en haar zijrivieren overstromen. Door dit hoog waterpeil afwaarts kunnen de rivieren hun water minder goed doen afvloeien. Als dan ook nog eens grote hoeveelheden regenwater uit de gebieden bovenstrooms moeten afgevoerd worden, kan wateroverlast optreden.

Wat is het Sigmoplan?

Het Sigmoplan is een slim project dat ons moet beschermen tegen overstromingen. Langs de Schelde en haar zijrivieren worden dijken verhoogd en verstevigd en er komt een ketting aan overstromingsgebieden. Die vangen het water gecontroleerd op als het hevig regent, of als een hoge vloedgolf de Schelde binnenrolt. Op die manier krijgt de rivier weer ruimte. Met het Sigmoplan bereiden we ons voor op de klimaatveranderingen. Onder meer tijdens de sinterklaasstorm van december 2013 hebben de eerste overstromingsgebieden hun nut al ruimschoots bewezen.

Natuur en recreatie

Het Sigmoplan wil ook de natuur herstellen die doorheen de jaren langs de rivieren verdween. Om er zelf van te genieten, de kwaliteit van het rivierwater te verhogen, maar ook om de Europese natuurdoelstellingen te halen. In het Sigmaproject Nete en Kleine Nete ontwikkelen we hoofdzakelijk rietland en open water, de karakteristieke leefgebieden voor beschermde rietvogels, zoals de roerdomp. Er zijn verschillende mogelijkheden voor wandelroutes, vogelkijkhutten en uitkijkpunten. Zo hebben rivieren straks nog meer te bieden aan wandelaars en fietsers.

En wat met de landbouw?

In Varenheuveld - Abroek blijft het huidige landbouwgebruik toch gedeeltelijk behouden. Dat is een gevolg van het landbouweffectenrapport (LER), dat de consequenties voor de landbouwers in kaart bracht, en het overleg met de betrokken landbouwsector. Voor de landbouwers die toch moeten wijken, of schade of verlies lijden, werkt de Vlaamse overheid een programma met compensaties uit: het flankerend landbouwbeleid. Op www.sigmoplan.be kun je hierover een brochure raadplegen.

Afstemming verzekerd

De weidse vallei van de Kleine Nete tussen Lier en Kasterlee heeft heel wat troeven en functies. Naast de projecten van het Sigmoplan lopen er dan ook verschillende andere Vlaamse projecten en processen om dit waardevolle openruimtegebied te beschermen en ontwikkelen.

Om de verschillende projecten op elkaar af te stemmen, is coördinatie noodzakelijk. Gouverneur Cathy Berx, die aangewezen is als procesbegeleider, leidt het grote geheel in goede banen.

De projecten van het Sigmoplan passen binnen het ruimere verhaal van de Afbakening van de Gebieden van de Natuurlijke en Agrarische Structuur (AGNAS), zoals voorzien in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV). AGNAS stemt projecten en visies vanuit verschillende invalshoeken, zoals landbouw, natuur, water en erfgoed op elkaar af en integreert ze in de ruimtelijke uitvoeringsplannen voor de vallei. Alle partners zoeken zo samen naar een optimale gebiedsinrichting. Op die manier worden de doelstellingen van het RSV op het gebied van landbouw, natuur, bos, onroerend erfgoed, waterbeheer en mobiliteit in de open ruimte geïntegreerd en op elkaar afgestemd.

Meer info: www.kleinenete.be

De projectgebieden van de Nete en Kleine Nete

Het Sigmaproject Nete en Kleine Nete telt ongeveer 265 hectare en omvat verschillende zones. De eerste zone, langs de Beneden Nete, ligt op het grondgebied van Lier en Duffel. Hierin liggen de Anderstadtdgebieden, de Polder van Lier, Zone Hof van Lachenen en de Vijvers aan Anderstadt. Een tweede zone, langs de Kleine Nete, is het gebied Varenheuvel - Abroek op het grondgebied van Grobbendonk, Zandhoven en Nijlen. Om de landbouw te sparen, werden de voorbije jaren verschillende alternatieve locaties onderzocht om de natuurdoelen te realiseren. Zo kunnen we én de natuurdoelen realiseren én de gevolgen voor de landbouw beperken.

Beneden Nete (zone 1): getijdennatuur en wetlands

In Anderstadt 1 en 2 en de Polder van Lier werden in de jaren tachtig al gecontroleerde overstromingsgebieden (GOG's) aangelegd. Met de nieuwe ingrepen wordt de veiligheid – gelet op de klimaatwijzigingen – ook in de toekomst bestendig. Bovendien wordt de natuur nog waardevoller met getijdennatuur in de vorm van slikken en schorren en wetland.

In de bijkomende gebieden Zone Hof van Lachenen en de Vijvers aan Anderstadt worden geen overstromingsgebieden aangelegd. Ze krijgen een inrichting als wetland. Dat is natuure die niet onder invloed van het getij staat: een uniek leefgebied voor heel wat planten en dieren.

Anderstadt 1 wordt ontpolderd. Dat wil zeggen de rivier het gebied gedeeltelijk terugkrijgt en dat dit stuk onder invloed van het dagelijkse getij komt. Het gebied ten westen van

Anderstadt 1, gelegen tussen de Beneden Nete en het Netekanaal, wordt eveneens ontpolderd. Zo blijven de stad Lier en omgeving ook in de toekomst beschermd tegen wateroverlast en ontstaat op deze plaats waardevolle getijdennatuur en specifieke paaiplaatsen voor de fint.

In **Anderstadt 2** krijgt het bestaande overstromingsgebied een invulling als wetland met vijvers en brede rietkragen. Vandaag heeft dit gebied al een hoge natuurwaarde. We onderzoeken ook hoe de veiligheid nog verbeterd kan worden.

Het bestaande GOG **Polder van Lier** wordt wetland in de vorm van prachtig rietland. Op dit ogenblik is de polder in landbouwgebruik.

In het deelgebied **Zone Hof van Lachenen** ontstaat ook wetland. Rietkragen, groen en beboste percelen met loofhout omringen momenteel de ondiepe vijvers. Aansluitend liggen er enkele laaggelegen weilanden. In de toe-

komst komt hier een wetlandhabitat voor de roerdomp.

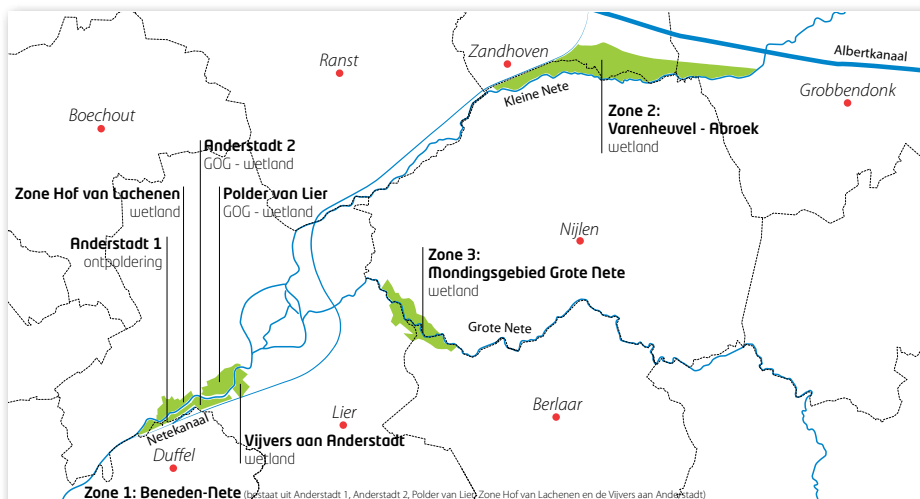
De Vijvers aan Anderstadt bestaan uit een grote ontginningsvijver en een kleine vijver die beheerd wordt als natuurgebied. Ook hier ontstaat wetland. Het gebied is nu al ecologisch erg waardevol. Vochtig wilgenstruweel en verrijgd grasland omzomen de kleine vijver. Op de steile, groene oevers van de grote vijver groeien vooral struiken. Uit deze vijver werd het zand gehaald voor de aanleg van de ring rond Lier.

Varenheuvel - Abroek (zone 2): natuurlijke invulling met winteroverstromingen

De mogelijkheden om riet en open water te creëren, hebben we eerst in Varenheuvel - Abroek onderzocht. Uit het landbouweffectenrapport bleek echter dat het creëren van dit type natuur op de oorspronkelijke locatie te grote gevolgen zou hebben voor de landbouwactiviteiten. In het nieuwe voorstel blijft een gebied ten zuiden van de Kleine Pulsebeek behouden voor landbouw. De rest wordt ingericht op maat van de natuur. Winteroverstromingen vanuit de Kleine Pulsebeek blijven bestaan. Zo wordt de reeds bestaande bufferwerking van het gebied verder geoptimaliseerd.

Mondingsgebied van de Grote Nete (zone 3): nieuw leefgebied voor zeldzame rietvogels

In het mondingsgebied van de Grote Nete realiseren we bijkomend leefgebied voor de roerdomp. Bijkomend onderzoek naar de concrete invulling van dit toekomstig wetland loopt nog.

Wat staat je de komende jaren te wachten?

Het inrichtingsplan voor het Sigma-project Nete en Kleine Nete werd opgemaakt in overleg met alle betrokkenen – gemeentebesturen, natuurverenigingen, landbouworganisaties en -administraties, toeristische diensten, ruimtelijke ordening en erfgoed.

Op basis van dit **inrichtingsplan** gaan we vervolgens de milieueffecten van het project bestuderen aan de hand van een **milieueffectenrapport (MER)**. De volgende stap is het **gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP)**, dat de Vlaamse overheid opstelt om de bestemming van de projectgebieden te wijzigen. Voordat de inrichting van de gebieden kan starten,

zijn er nog **stedenbouwkundige vergunningen (SBV's)** nodig. Ten slotte worden de **inrichtingswerken** uitgevoerd in opdracht van Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z) en het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB).

Bij elke fase krijg je als omwonende, eigenaar of gebruiker via informatie- en inspraakmomenten de kans om opmerkingen te geven en suggesties te formuleren op de plannen.

Pas als al die tussenstappen doorlopen zijn, kunnen de werken starten. Dit is ten vroegste vanaf 2016 voorzien.

De infomarkt praktisch

Tijdens deze infomarkten word je uitgebreid geïnformeerd over het Sigma-plan. Met al je vragen kan je terecht bij de projectmedewerkers. De projectbrochure is beschikbaar op de infomarkten. Deze kan ook worden opgevraagd bij W&Z (info@sigmaplan.be, of via 03 224 67 11).

Waar en wanneer?

De twee infomarkten gaan door van 16:00u tot 20:00u.

- **maandag 30 juni 2014**,
Zaal Nilania,
Kesselsesteenweg 52,
2560 Nijlen
- **dinsdag 1 juli 2014**,
D'Open Poort,
Berlaarsesteenweg 17,
2500 Lier

Contact

Met vragen kan je terecht bij:

Koen Segher
projectingenieur
Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z)
koen.segher@wenz.be
T 03 224 67 11

Koen Deheegher
projectleider
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
koen.deheegher@lne.vlaanderen.be
T 03 224 62 62

Colofon

Verantwoordelijke uitgever:

Waterwegen en Zeekanaal NV,
Afdeling Zeeschelde,
ir. Wim Dauwe,
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44,
2018 Antwerpen

Redactie & foto's:

Pantarein in een consortium met
Technum en Dens Communicatie

www.sigmaplan.be

2011-2014	2014-2015	2014-2015	2015	2016
Opmaak inrichtingsplan				
	Opmaak plan-MER			
		Opmaak GRUP		
			Technisch ontwerp en voorbereiding SBV'S	
				Start uitvoering werken

MER: milieueffectenrapport
GRUP: gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan
SBV: stedenbouwkundige vergunning

